DHC Den Haag Centraal

Donderdag 7 december 2023 jaargang 17 nummer 847 | €3,50

8 717953 031235

WWW.DENHAAGCENTRAAL.NET

DENHAAGCENTRAAL @DENHAAGCENTRAAL DEN_HAAG_CENTRAAL

SEIZOEN 3 WEGWIJS IN HET IJSPALEIS LUISTER DE DHC-PODCAST!

Spookpaviljoen

Geen Hard Rock Cafe, geen Ibiza-achtige club. Het futuristische paviljoen van Scheveningen staat al jarenlang leeg. Hoe een prestigeproject in de soep liep.

4/5

Beeldbewerking: DHC/Laurien den Hertog

Nieuwe warmtenetten in de ijskast

2

Minutieus epos van Haagse broodfabrieken

15

Derk Stegeman van Stek

‘Zolang mensen buiten slapen, is er geen vrede’

10/11

Foto: Eveline van Egdom

De stamkroeg verliest zijn wortels in de stad

8

Foto: DHC/Laurien den Hertog

Derk Stegeman, directeur van Stek

‘Hoop heeft niet veel nodig om aangewakkerd te worden’

Het kerkasiel dat hij samen met de protestantse kerk verleende aan een Armeens gezin haalde in 2018 de wereldpers. Als directeur van Stek, de stichting voor kerk en stad, zet Derk Stegeman zich nog altijd in voor mensen in nood. “Wij evangeliseren niet.”

Door Judith Eykelenboom

DERK STEGEMAN

Geboren:
10 februari 1966, Kameroen

Loopbaan:
vwo in Aalten en Leiden, 1978-1984; studie theologie UvA en Universiteit Leiden, 1985-1995; assistent in opleiding aan de faculteit Godgeleerdheid van de Universiteit Leiden, 1995-2000; beleidsmedewerker Protestantse Kerk Nederland, 2001-2002; ambtelijk secretaris Protestantse Kerk Den Haag, 2002-2007; afdelingsmanager en waarnemend directeur Stek, 2007-2020; algemeen directeur Stek, uitvoerend secretaris Protestantse Diaconie Den Haag, predikant voor stad en kerk Protestantse Kerk Den Haag, lid van werkgroep vluchtelingen Raad van Kerken in Nederland, 2020-heden.

Privé:
getrouwd, twee dochters

Voor Derk Stegeman (57) is de Bijbel, waarin weduwen, wezen, armen en vluchtelingen centraal staan, een belangrijke inspiratiebron. “Met de aanduiding dat er voor hen gezorgd moet worden, kunnen we nog steeds een heel eind komen,” zegt de directeur van Stek, de stichting voor stad en kerk. Op tafel in zijn kantoor aan de Parkstraat staat een koektrommel met koekjes van het Wereldhuis, een van de projecten van Stek waar mensen zonder papieren terecht kunnen voor steun en advies. Stegeman koopt de koekjes per stuk in voor bezoek. “Er moest nog wel wat gerommeld worden met de ingrediënten, want ze waren eerst veel te zoet, maar nu zijn ze precies goed. Het mooie van deze koekjes is dat ongedocumenteerden (mensen zonder geldige verblijfsvergunning, red.) zichzelf met eigen middelen beter kunnen redden.”

Stek is als een octopus, met tentakels in de stad. Via de diaconie, maar ook via maatjesprojecten en buurtplekken zoals de Kinderwinkel in Moerwijk en het Wereldhuis, zijn de 1000 vrijwilligers en 49 betaalde krachten er voor mensen in nood. Stegeman: “Wij evangeliseren niet. Dus eerst dopen en dan brood is niet aan de orde. Iedereen is echt welkom, ook moslims en hindoestanen – en zij voelen zich ook welkom. De kerk biedt een taal en een vorm, het is niet zo dat God dat zelf bedacht heeft. Het kan in elke vorm.”

Boosheid

Twee weken na de verkiezingen is Stegeman bezorgd, maar tegelijkertijd ziet hij de uitslag als een uiting van zorg en boosheid. Daarom noemt hij het geen tegenstem, maar ook een stem vóór. “Er is een enorme huizenproblematiek, terwijl veel Nederlanders een tweede of derde huis hebben. Maar het huizentekort is niet voor niets ontstaan, dat komt doordat de sociale woningbouw de afgelopen twintig jaar is verwaarloosd. Dat besef mis ik in de politieke analyse. Een kwart van het nationale vermogen is in handen van één procent van de Nederlanders, en daar valt een deel van die huizen natuurlijk ook onder. Dus ik herken die boosheid wel, ik kan ook boos zijn. Er is iets mis met onze samenleving en daar is een groep de dupe van. Wij krijgen een heleboel mensen binnen die niet rond kunnen komen.”

> ‘Zolang wij in de ander niet onze naaste herkennen, is het nacht’

Toch kun je op boosheid geen samenleving bouwen, geen beleid maken, stelt Stegeman. “Er is een visioen nodig, een droom die groter is. Het kan nooit zijn: we willen de mensenrechten waarborgen, maar dan alleen in Nederland. Vrede kan niet ophouden bij onze grenzen. Dit zijn waarden die groter zijn dan wij. Zolang er iemand buiten slaapt, is er geen vrede. Alleen de wapens neerleggen is niet genoeg. Dergelijke beelden van wat recht of menselijkheid is, mis ik in programma’s van partijen als de PVV. Er valt nog zoveel te winnen op het vlak van verbinden. Ik hoop en vertrouw erop dat er onder de boosheid dat verlangen zit.”

Stegeman vertelt over de kerstkaart die Stek een paar jaar geleden verstuurde met een rabbijnse vertelling erop. “Iemand vraagt: ‘Waaraan kun je zien dat het dag wordt?’, waarop de rabbijn antwoordt: ‘Als je in het gezicht van de mens die naast je zit je naaste herkent.’ Met andere woorden: zolang wij in de ander niet onze naaste herkennen, is het nacht. Dat besef heb ik diep in me.”

Vlammetje

Als Stegeman soms het vertrouwen moet zoeken of de moed kwijt is, denkt hij aan wat al die vrijwilligers doen, of aan wat er gebeurt als mensen uit verschillende werelden met elkaar in contact komen, iemand uit het Benoordenhout die kookt voor het Straatpastoraat en zijn vooroordelen onder ogen ziet. “Ik zou somber worden als ik niet al die voorbeelden zou zien. Vanuit de geloofstraditie is er maar een heel klein vlammetje nodig om een donkere kamer te verlichten. Hoop heeft niet veel nodig om aangewakkerd te worden. Hoop heeft geen reden nodig en kan tegen alles in gaan. Soms moet je dat vlammetje koesteren, in leven houden door je hand erom heen te houden zodat het niet uitwaait. Vandaag bestelden we fietslichtjes voor vluchtelingen. Dat is praktisch, Holland is een enorm fietsland, maar het zijn ook lichtjes van hoop. Dat soort dingen verzin je niet als je de symboliek niet kent.”

Ook op de informatieavond voor omwonenden van het NH Atlantic Hotel in Kijkduin, waar ruim honderd asielzoekers uit Ter Apel worden opgevangen, waren er voor Stegeman genoeg signalen die hoop geven op verbinding. “PVV-leider Wilders zou komen om ‘bewoners een hart onder de riem te steken’. Ik voelde me

| Foto: Eveline van Egdom

geroepen om er naartoe te gaan voor een positief geluid. Uiteindelijk is Wilders helemaal niet binnen geweest en heeft hij buiten wat geroepen over de luxe van het zwembad. Een heleboel bewoners waren bezorgd, maar zeiden ook: we gaan deze mensen toch niet buiten laten slapen? Want dat is het alternatief, zeg daar maar eens 'ja' op. En sommige mensen veranderen niet meer van mening. Zij voelen zich zó niet gehoord. Zeker na alles wat er mis is gegaan met de kinderopvangtoeslag en de gasbevingen in Groningen. Het wantrouwen is daarmee gegroeid, dat zetten ze niet zomaar opzij."

Gecreëerd probleem

Uiteindelijk is volgens Stegeman het gebrek aan opvangplekken in Ter Apel een gecreëerd probleem.

'Ik vertrouw erop dat onder de boosheid het verlangen van verbinden zit'

"Iedereen – ambtenaren, deskundigen – heeft het aan zien komen. We hebben een politiek gehad die zogenaamd een daad wilde stellen, doen alsof ze grip had op de problematiek door de opvang af te schalen. Maar als je niet op een bepaald level zit door op tijd op te schalen ben je veel duurder uit. De toestroom piekt nu helemaal niet. De Oekraïners vangen we ook probleemloos op, daar hoor je niemand over. Natuurlijk is een hotel duur! Het zijn echt politieke keuzes. Als de VVD zich niet had verzet tegen de Spreidingswet, hadden we dit probleem nu niet gehad. Het is symboolpolitiek waar vluchtelingen het slachtoffer van zijn, en het gaat regelrecht tegen de waarden achter mensenrechten in." Stegeman is even stil. "Dit is mijn boosheid."

Als zoon van twee theologen woonde hij tot zijn achtste in Kameroen. "Ik doe dit werk niet toevallig. Naast mijn geloofsvorming loopt de ervaring in Afrika als een rode draad door mijn leven. Ik woonde in een islamitische stad en wordt nog steeds blij als ik gebedsoproepen hoor. Het was daar ook helemaal niet raar als ik met vriendjes meeging naar de moskee om te bidden. Als kind was ik geschokt door de rijkdom in Nederland, ik ben me daardoor altijd bewust van de bevoorrechte situatie waar ik in zit."

Een hoogtepunt in het werk bij Stek beleefde Stegeman vijf jaar geleden, toen een Armeens gezin met minderjarige kinderen bij de stichting en de protestantse kerk aanklopte omdat het dreigde te worden uitgezet. Stegeman coördineerde mede het kerkasiel en deed een deel van de woordvoering. "Maar de Dienst Terugkeer en Vertrek zei: denk maar niet dat je veilig bent als er geen doorgaande dienst wordt gehouden. Dus we hebben zitten puzzelen en we konden het net twee weken volhouden, in de hoop in die tijd contact te leggen met de staatssecretaris. Dat kwam toen niet, maar er was algauw zo'n belangstelling; het opgestelde rooster was telkens al weken van tevoren vol. Zelfs uit de VS kwamen twee predikanten die met frequentflyerpunten van de hele gemeente drie uur van de viering hebben ingevuld. Ik werd op een gegeven moment om zeven uur 's ochtends uit mijn bed gebeld door de Japanse livetelevisie; we zijn echt in alle wereldpers gekomen. Er kwamen steunbetuigingen van de onverwachtste kanten."

Kinderpardon

De actie leidde uiteindelijk tot een verruiming van het kinderpardon, waardoor honderden kinderen alsnog in Nederland mochten blijven. "Als er iets hoopgevend is, is dit het wel. Het heeft mij veranderd – ik zal de kracht van deze ervaring nooit vergeten."

Nu, in de adventtijd naar kerst waarin 'reikhalzend wordt uitgekeken naar het eerste licht', wil Stegeman meegegeven dat we ruimte en plaats moeten maken in onszelf. "Als we geen ruimte maken voor wat God zou kunnen doen, gebeurt het niet. We kunnen wel proberen muren te bouwen, maar we worden er niet gelukkig van als we elkaar niet helpen en opvangen. Op de onverwachtste plekken gebeurt dat soms het meest. Dat is ook eigenlijk het kerstverhaal, dat er geen plek was voor Jozef en Maria en het kind. Het vermogen te kunnen geven en ontvangen, staat los van boosheid."